

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study)

โครงการ การพัฒนาบทบาทของกรรมการชุมชนในการแก้ไข
ปัญหาเสพติด

จัดทำโดย

นายสมิตร สุริยะโรจน์

ตำแหน่ง นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๔
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study)

โครงการ การพัฒนาบทบาทของกรรมการชุมชนในกาแก้ไข
ปัญหาเสพติด

จัดทำโดย

นายสมิตร สุริยะโรจน์

ตำแหน่ง นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๔

สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ยังคงเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างรุนแรง มีความเกี่ยวเนื่องกับปัญหาสังคมอื่น ๆ เป็นลูกโซ่ อาทิเช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสุขอนามัย ปัญหาครอบครัว ฯลฯ วงจรของปัญหาเสพติดเกี่ยวข้องกับ ๒ กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มผู้เสพ หรือผู้ต้องการใช้ยาเสพติด เรียกว่า Demand และ กลุ่มผู้ค้าหรือผู้ผลิต เรียกว่า Supply หากเปรียบเทียบยาเสพติดเป็นสินค้าจะพบความสัมพันธ์ของทั้งสองกลุ่ม เกิดกลไกความสัมพันธ์ของ Demand และ Supply การแก้ไขปัญหานี้จึงหมายถึง การจัดการทั้ง ๒ กลุ่มนี้

การแก้ไขปัญหามาซึ่งมีทั้ง ๒ ด้านกล่าวคือ ด้าน Demand ใช้กลยุทธ์ ควบคุม ไม่ให้ขยายตัว เปลี่ยนมุมมองผู้เสพเป็นผู้ป่วยแทนเป็นผู้กระทำผิด รวมทั้งการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยง หรือ potential demand มิให้กลายเป็น Demand ในอนาคต ได้แก่ เยาวชน, ผู้ใช้แรงงาน, ผู้ประสบปัญหาชีวิต เป็นต้น ส่วนด้าน Supply ใช้กลยุทธ์ การปราบปราม และควบคุมตัวยาสารตั้งต้นการผลิต รวมทั้งการประสานงานกับต่างประเทศที่มีผู้ผลิตใช้เป็นฐาน นอกจากนี้ยังได้ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานองค์กรที่ทำงานด้านต่อสู้ยาเสพติด ให้เป็นเอกภาพ บูรณาการแนวคิด ทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง จึงกล่าวได้ว่ากลยุทธ์การแก้ไขปัญหายาเสพติดประกอบด้วย ๔ ส่วน คือ ๑. ด้าน Demand ๒. ด้าน Supply ๓. ด้าน potential demand ๔. บูรณาการองค์กร

ผลการแก้ไขปัญหาคือ ภายใต้กลยุทธ์ ๔ ด้านเกิดผลเชื่อได้ว่า เป็นการแก้ไขปัญหาลูกโซ่ที่ต้อง และ มีข้อปิ้งชี้ว่าหากให้ประธานในพื้นที่มีส่วนร่วมหรือชุมชนมีบทบาทแก้ไขปัญหายาเสพติดจะกระทำได้อย่างยั่งยืน มีตัวแบบ ของกิจกรรมภาคประชาชนเช่น การจัดตั้งกองทุนแม่ของแผ่นดิน, การตั้งชมรม To Be Number One, การตั้งกลุ่ม เฝ้าระวัง, การแจ้งเบาะแส, การจัดกิจกรรมทางเลือกเยาวชนจึงควรมีการเพิ่มบทบาทชุมชน ผ่านทางแกนนำหรือกรรมการ ชุมชนให้ทำหน้าที่ แก้ไขปัญหายาเสพติดให้ขยายตัวมากขึ้น

ประกอบกับกรุงเทพมหานครได้มีนโยบายเร่งด่วนการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยให้ทุกชุมชนจัดตั้ง อาสาสมัครเฝ้าระวังภัยและยาเสพติด อย่างน้อยชุมชนละ ๒ คน แต่ยังคงขาดรายละเอียดการปฏิบัติที่ชัดเจน

รายงานนี้ได้เสนอแนวทางการเพิ่มบทบาทกรรมการชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบองค์รวม ตั้งแต่การปรับทัศนคติให้เอื้อต่อการแก้ไขปัญหายา การจัดทำข้อมูลที่ทันสมัยสถานการณ์ การเรียนรู้กิจกรรมชุมชนรูปแบบที่ ชุมชนดำเนินการได้การจัดตั้งกลุ่มกิจกรรม โดยสมาชิกในชุมชน การแสวงหาแนวร่วมเพื่อสนับสนุน การป้องกันกลุ่มเสี่ยง สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้กรรมการชุมชน มีเครื่องมือที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้เป็นรูปธรรม ตามศักยภาพของชุมชน อีกทั้งจะช่วยเสริมนโยบายเร่งด่วนของผู้บริหาร กทม. ตามที่คาดหวังไว้

รูปแบบของการเพิ่มบทบาท กรรมการชุมชน แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ ลักษณะที่ ๑ กรรมการชุมชนเป็นผู้ดำเนินการโดยตรงประกอบด้วย การเข้าหลักสูตรอบรม การตั้งกลุ่ม การสำรวจข้อมูล การเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยง การจัด กิจกรรม ลักษณะที่ ๒ หน่วยงานนอกชุมชน เป็นผู้ดำเนินการ โดยกรรมการชุมชนสนับสนุนโดยอ้อม โดยแก่การจัดทำ คู่มือปฏิบัติงาน สื่อเอกสารรณรงค์ การจัดกิจกรรมทางเลือกของเยาวชน ทั้งนี้ข้อเสนอมีการขอใช้งบประมาณกรุงเทพมหานคร และไม่ใช้งบประมาณ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง การพัฒนาบทบาทกรรมการชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด ได้รับแรงบันดาลใจจากกรรมการชุมชนทุกคน ผู้อุทิศตนเพื่อพัฒนาชุมชน โดยมีได้หวังผลตอบแทนบนฐานความคิดว่าประชาชนสามารถจัดการปัญหาของชุมชนได้อย่างยั่งยืน

ความสำเร็จของรายงานนี้ได้รับอนุเคราะห์คำชี้แนะ การปรับปรุงแก้ไข ตรวจสอบความถูกต้องอย่างดียิ่งจากท่าน ผอ. คณิงนิจ ตราชูวิช ผู้อำนวยการกองการพัฒนาชุมชน สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร

รายงานนี้เป็นไปตามกรอบแนวคิดทางวิชาการตามหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง โดย ดร.รัฐ ธนาดิเรก ทำให้ได้รับความคิดใหม่ ที่มีคุณค่าต่อการทำรายงานและ การปฏิบัติงานหลายประการขอขอบคุณ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ คุณกรรณิการ์ สุขวิทยานุสรณ์ ผู้จัดพิมพ์และเข้ารูปเล่ม

และภายใต้ข้อจำกัดแห่งระยะเวลาและภารกิจหน้าที่ขอขอบคุณ คุณศิริพร สุริยะโรจน์ ภรรยาผู้เป็นกำลังใจ ให้มุมมองและสนับสนุนการทำรายงานจนเสร็จสมบูรณ์

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

กิตติกรรมประกาศ

สารบัญ

หลักการและเหตุผล

๑

วัตถุประสงค์

๓

เป้าหมาย

๓

ปัจจัยความสำเร็จ

๔

แผนการปฏิบัติการ และงบประมาณ

๕

แนวทางในการบริหารความเสี่ยง

๑๐

การประเมินผล

๑๑

ข้อเสนอแนะ

๑๓

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

๑๕

โครงการ การพัฒนาบทบาทของกรรมการชุมชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ยังเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญและมีผลกระทบต่อดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทุกระดับ ส่งผลกระทบต่อเกี่ยวเนื่องต่อปัญหาอื่น ๆ เป็นลูกโซ่ จากข้อมูลของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พบว่า ประเภทของยาเสพติดที่พบมากที่สุดได้แก่ ยาบ้า ยาไอซ์ และเฮโรอีน ตามลำดับ โดยสัดส่วนการแพร่ระบาดยาบ้าคิดเป็นร้อยละ ๘๔ ของตัวยาทุกประเภท รองลงมา คือ ยาไอซ์ มีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้น เมื่อพิจารณากลุ่มอายุผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในฐานะผู้เสพกลุ่มใหญ่ อยู่ในช่วงอายุ ๑๕ - ๒๔ ปี พื้นที่แพร่ระบาด กระจายทั่วไป ในหมู่บ้านทั่วประเทศมากกว่า ๕๐,๐๐๐ หมู่บ้าน ซึ่งรวมทั้งชุมชนด้วย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๒

วงจรของการแก้ไขปัญหายาเสพติด เริ่มต้นจากมีกลุ่มที่ต้องการใช้ยาเสพติด หรือกลุ่ม Demand จากเหตุผลต่างๆ กัน เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจจากความยากจน การบีบคั้นทางจิตใจ กลุ่มนี้ทำหน้าที่เป็นลูกค้า ซึ่งสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ผลิตยาเสพติด (Supply) เมื่อมีความต้องการย่อมมีผู้ผลิต และเกี่ยวข้องกับราคาของสินค้า ตัวยายา ความต้องการมากราคาก็ย่อมสูง การแก้ไขปัญหาจึงขึ้นอยู่กับว่าจะจัดการกับกลุ่ม Demand ผู้เสพ และกลุ่ม Supply อย่างไร เช่น การมองว่าผู้เสพเป็นผู้ป่วยเข้าบำบัดรักษาตามความสมัครใจ

นอกจากนี้ การลดกลุ่มผู้เสพ จึงเป็นการจำกัดไม่ให้เกิด Demand รวมทั้งกลุ่มที่จะกลายเป็น Demand ในอนาคตเรียกว่า Potential demand กลุ่มนี้อาจเรียกว่า กลุ่มเสี่ยงก็ได้ โดยเชื่อว่าหาก Potential demand ถูกจำกัดไว้ demand ย่อมไม่ขยายตัวทำให้ Supply ย่อมลดลงหรือหายไป จากนั้นจึงใช้มาตรการควบคุม Supply เช่น การปราบปราม การสกัดตัวยาสารตั้งต้น การเพิ่มโทษ ผู้ค้า เป็นต้น จะเห็นได้ว่า เมื่อควบคุม แต่ละกลุ่ม ย่อมทำให้วงจรการแพร่ระบาดของยาเสพติด ลดลง นอกจากนี้กระบวนการการทำงานจะเกี่ยวข้องกับองค์กรหลายส่วน จำเป็นต้องมีการจัดระบบองค์กรให้ทำงานสอดคล้อง หรือ บูรณาการหน่วยงานที่ทำงานด้านยาเสพติด

ดังนั้น ยุทธศาสตร์ การแก้ไขปัญหายาเสพติด มักจะเกี่ยวข้องกับ ๔ ยุทธศาสตร์ คือ ๑ ด้าน Demand ๒ ด้าน Supply ๓ ด้าน Potential demand ๔ ด้านบูรณาการองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐการยังเป็นแกนหลักของการแก้ไขปัญหา มีรายละเอียดและจุดเน้นแตกต่างกันไป ตามสถานการณ์ แต่ไม่ว่าภาครัฐการจะ ดำเนินการเข้มข้นอย่างไรก็มักมีจุดอ่อนเสมอ โดยผ่านผู้ค้าหรือ Supply ก็มักมีวิธีการที่เปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อม เช่นกัน ทำให้เกิดปัญหาเสพติดมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น

จากเดิมที่รัฐเป็นแกนหลักฝ่ายเดียวซึ่งพบว่า มีข้อจำกัดด้วยกำลังพล และทรัพยากรที่จำกัด จึงจำเป็นต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา จากเหตุผลที่ว่า ประชาชนย่อมเข้าใจ สถานการณ์ และอยู่ใกล้ชิดกับปัญหามากกว่า

การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้รับการยืนยันว่าสามารถแก้ไขปัญหาได้จริงและยั่งยืน (Area approach) โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร สามารถดำเนินการผ่านทางแกนนำชุมชน หรือกรรมการชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะกรรมการชุมชน คือประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ของตนเอง ย่อมเข้าใจสภาพพื้นที่ สภาพสังคม ประเพณีวัฒนธรรมและจุดเสี่ยงของสมาชิกชุมชนได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามในเชิงปริมาณแล้ว กรรมการชุมชนก็ยังไม่ได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ และมีบทบาทในกระบวนการแก้ไขปัญหายาเสพติดค่อนข้างจำกัด โดยอาจมีสาเหตุจากหลายปัจจัย เช่น การไม่มั่นใจว่าตนเองจะได้รับความปลอดภัย การไม่ทราบว่าจะภายใต้บทบาทภาคประชาชนจะมีเทคนิคอย่างไร ทั้งในด้านของการป้องกัน ปราบปราม บังคับปราม ฝึกระวัง และบำบัดรักษาหรือรวมทั้ง การมีทัศนคติ ในเชิงลบต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในด้านการปราบปรามยาเสพติด ทำให้บทบาทของกรรมการชุมชนยังสามารถเพิ่มเติมได้อีก

ตัวอย่างของกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชนมาจากประชาชนมีบทบาทสำคัญให้เกิดผลในเชิงป้องกัน ได้แก่

๑. กิจกรรมกองทุนแม่ของแผ่นดิน

มีจุดเริ่มต้นมาจากพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถที่ได้ทรงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จำนวนหนึ่งให้กับเลขาธิการสำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ป.ป.ส.) เพื่อให้ราษฎรอาสาป้องกันภัยยาเสพติดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อราษฎรชาวไทยต่อการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จึงได้นำพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ดังกล่าวสมทบกับงบประมาณของหน่วยงานและมอบให้หมู่บ้านเป็นทุนตั้งต้นขยายผลและเสริมต่อการต่อต้านยาเสพติด อุดมการณ์ของกองทุนแม่ของแผ่นดินคืออุดมการณ์ของการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเชิงคุณภาพ โดยรวมพลังของหมู่บ้านหรือชุมชนให้เข้มแข็งยั่งยืนตามสภาพมิติทางสังคม วัฒนธรรมแต่ละพื้นที่ให้ยึดโยงกับความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คนพลั้งเหล่านี้จะเป็นส่วนสำคัญในการทำให้อุดมการณ์ของกองทุนแม่เพิ่มพูนขึ้น ตามความศรัทธาและภูมิปัญญาของชุมชน จึงกล่าวได้ว่ากองทุนแม่อยู่บนฐานคิดคือจงรักภักดีต่อสถาบันสูงสุด การดำเนินงานเชิงคุณภาพการมีส่วนร่วมจากฐานรากไม่เน้นสายบังคับบัญชา การต่อยอดสร้างความยั่งยืนให้กับการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด โดยมีกิจกรรมขับเคลื่อนประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนความรู้ กิจกรรมรวมพลังเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ กิจกรรมรวมพลังต้านยาเสพติดและกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้

๒. กิจกรรมชมรม To Be number One

โครงการ To Be number One เป็นโครงการรณรงค์ป้องกันและการแก้ไขปัญหา ยาเสพติด โดยทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดี เป็นองค์ประธาน ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ คือ

๑. การรณรงค์ปลุกจิตสำนึกและสร้างกระแสเพื่อเอื้อต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ๒. การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้แก่เยาวชนในชุมชน ๓. การสร้างและพัฒนาเครือข่ายการตั้งชมรมเกิดจากการรวมตัวของสมาชิกโดยต้องมีองค์ประกอบ “๓ก” คือ กรรมกร มาจากการคัดเลือกของสมาชิก กองทุน กรรมการและสมาชิกจัดตั้งกองทุนเพื่อนำเงินเป็นกองทุนหมุนเวียน และ กิจกรรม โดยสมาชิกร่วมกันกำหนดความสนใจ ได้แก่ ด้านดนตรี กีฬา ศิลปะ โดยให้ความสำคัญกับสมาชิก โดยอบรมอาจขยายผลไปสู่ศูนย์เพื่อใจวัยรุ่นมีอาสาสมัครประจำศูนย์บริการให้คำปรึกษาการพัฒนา EQ (ความฉลาดทางอารมณ์) การรู้จักตนเองการป้องกันภัยยาเสพติด การเสริมทักษะเพื่อสร้างความสุข

๓. อาสาสมัครเฝ้าระวังภัยและยาเสพติด

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กรุงเทพมหานคร ประกาศใช้ ๑๐ มาตรการเร่งด่วนและ ๖ นโยบายหลักภายใต้สโลแกน “๑๐+๖ รักกรุงเทพฯ ร่วมสร้างกรุงเทพฯ” โดย ๑๐ มาตรการเร่งด่วน ประกอบด้วย ติดกล้อง CCTV และไฟฟ้าแสงสว่างเพิ่ม, จัดตั้งอาสาสมัครชุมชน เพื่อเฝ้าระวังภัยและยาเสพติด, ปรับลดค่าโดยสารรถไฟฟ้า, ปรับดอกเบีย้โรงรับจำนำ กรุงเทพฯ ๑ สลึงต่อ ๕,๐๐๐ บาทแรก เพิ่มทักษะอาชีพ พร้อมสอนภาษาอังกฤษ จีน มลายู เพิ่มเงินเดือนอาสาสมัครผู้ดูแลเด็ก, เพิ่มจุดบริการงานทำทะเบียนราษฎรในห้างสรรพสินค้า, ฟรี HI-Speed Wi-fi ๕,๐๐๐ จุด บริการเก็บขยะไม่ให้ตกค้าง และเพิ่มแท็กซี่เพื่อคนพิการและสูงอายุ ดังนั้นการจัดตั้งอาสาสมัครเฝ้าระวังภัยและยาเสพติดซึ่งมีความสำคัญเพราะมีความเร่งด่วนและเกี่ยวข้องกับบทบาทของชุมชนโดยตรง โดยกทม ได้จัดทำกรอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง คือ ให้มีอาสาสมัครชุมชนละอย่างน้อย ๒ คน หรือหากทำได้ควรมี ๑ คน ต่อ ๕๐ หลังคาเรือน เป็นประชาชนที่อยู่ในชุมชนนั้นมาแล้วมาต่ำกว่า ๑ ปี อายุ ๒๐-๖๕ ปี ต้องไม่มีประวัติเสียหายเกี่ยวกับอาชญากรรมและยาเสพติดภารกิจหลักของอาสาสมัครประกอบด้วย การเฝ้าระวัง การแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนและสถานศึกษารอบๆ ชุมชน การค้นหาผู้เสพ และชักจูงให้บำบัดรักษาในระบบสมัครใจ การติดตามดูพฤติกรรมผู้ผ่านการบำบัด รวมทั้งการเฝ้าระวังภัยสาธารณะต่างๆ ในคราวเดียวกัน

จากตัวอย่างกิจกรรมการต่อต้านยาเสพติด ล้วนแล้วต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากประชาชนในชุมชน โดยผ่านผู้นำชุมชนหรือกรรมการชุมชนเป็นสำคัญ ซึ่งในกรุงเทพมหานครจะมีลักษณะเฉพาะตัวแตกต่างจากที่อื่น

ชุมชนในกรุงเทพมหานคร หมายถึง บริเวณที่กรุงเทพมหานครโดยสำนักงานเขตกำหนดให้เป็น “ชุมชน” ตามหลักเกณฑ์ในระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๕ (ก่อนหน้านี้เป็นระเบียบฯ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ยกเลิกไป) เนื่องจากกรุงเทพมหานครมีโครงสร้างการบริหารการปกครองแตกต่างจากการปกครองส่วนภูมิภาคที่แบ่งเป็นจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน มีองค์กรบริหารจัดการรองรับทุกระดับ มีผู้บริหารลดหลั่นกัน เช่น มีผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนกรุงเทพมหานครแบ่งเป็น ๕๐ เขต มีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้บริหาร ทั้งนี้ไม่มีโครงสร้างการบริหารจัดการที่ต่ำกว่า “เขต” หรือไม่มีกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อตอบสนองการแก้ไขปัญหาให้ประชาชนไม่ให้มีช่องว่าง จึงกำหนดพื้นที่ที่จำเป็นต่อการปรับปรุงจัดตั้งเป็นชุมชน ให้มีคณะกรรมการ ๗-๑๕ คน มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในชุมชน มีวาระตำแหน่งคราวละ ๓ ปี ไม่มีสถานภาพเป็นพนักงานรัฐ ใช้หลักการเหมือนอาสาสมัคร ทำหน้าที่พัฒนาชุมชนของตนเองในทุกๆ ด้าน กรรมการชุมชนไม่มีเงินเดือน แต่มีเงินค่าสนับสนุนการดำเนินงาน เดือนละ ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท (ตามขนาดของชุมชน) เพื่อใช้ดำเนินการในกิจกรรมที่เป็นของส่วนรวม ภายใต้เงื่อนไขที่กรุงเทพมหานครกำหนด กรรมการชุมชนจึงเป็นศูนย์กลางของการปรับปรุงพื้นที่ชุมชนในทุกด้าน ผลสำเร็จของชุมชนใดมีกิจกรรมชุมชนที่เข้มแข็งมีบทบาทสำคัญในการผลักดันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเสมอ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้กรรมการชุมชนมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาปัญหาเสพติดในชุมชนอย่างยั่งยืน โดยเน้นการป้องกันและ ฝ่าระวัง

๒. เพื่อให้ชุมชนจัดทำข้อมูลกลุ่มเสี่ยง พื้นที่สำคัญในชุมชนที่ต้องดูแลเป็นพิเศษ

๓. เพื่อเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเสพติดของประชาชนในชุมชน

เป้าหมาย กรรมการชุมชนได้รับความรู้การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดและมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนเพิ่มขึ้น

กิจกรรม

๑. จัดอบรมกรรมการชุมชนและสมาชิกในชุมชนหลักสูตรพัฒนาบทบาทกรรมการในการแก้ไขปัญหาเสพติด รุ่นละ ๘๐ คน หลักสูตร ๑ วัน รวม ๒ รุ่น

๒. จัดทำคู่มือปฏิบัติงานกรรมการชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคประชาชน จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมของชุมชนเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างน้อย ๑ กิจกรรม เช่น กองทุนแม่, ชมรม To be number one ฯลฯ

๔. กำหนดบทบาทอาสาสมัครฝ่าระวังภัยและป้องกันยาเสพติดประจำชุมชน และระดมอาสาสมัครเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ชุมชนละ ๑๐ คน

๕. จัดทำข้อมูลการป้องกันยาเสพติด โดยกรรมการชุมชนในด้าน กลุ่มผู้เสพ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มผู้ค้า จุดฝ่าระวังพิเศษ โดยสรุปเป็นรายงานส่งทุกเดือน

๖. จัดกิจกรรมเชิงรณรงค์ ป้องกันเป็นประจำต่อเนื่องเดือนละ ๑ ครั้ง เช่น การจัดนิทรรศการ การออกเสียงตามสาย การเดินรณรงค์ การให้ข้อมูลสื่อต่างๆ ฯลฯ

๗. จัดกิจกรรมทางเลือกสำหรับเยาวชน ๒ เดือน ๑ ครั้ง เช่น การแข่งขันกีฬา การเล่นดนตรี การประกวดผลงานของเยาวชน ฯลฯ

ปัจจัยความสำเร็จ

ประกอบด้วย

๑. กรรมการชุมชน ต้องมีทัศนคติเชิงบวก ต่อการแก้ไขปัญหาเสพติดโดยที่ข้อจำกัดเบื้องต้น คือ กรรมการชุมชนมีสภาพเป็นอาสาสมัครไม่มีอำนาจหน้าที่เทียบเท่า เจ้าหน้าที่งานของรัฐ ไม่มีเงินเดือนประจำ หากต้องทำหน้าที่แก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งมักมีความซับซ้อน และประสบการณ์เดิมของกรรมการชุมชน มีฐานความคิดว่าปัญหายาเสพติดแก้ไขไม่ได้ “เป็นปัญหาโลกแตก” ผู้ใดพยายามแก้ไขปัญหายาเสพติดจะประสบความเดือดร้อน ในรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่ การขู่เช็ญ, การลอบทำร้าย, การกลั่นแกล้งต่าง ๆ จากกลุ่มผู้ค้า หรือ ผู้เสพ การแก้ไขยาเสพติดไม่ใช้หน้าที่โดยตรงของกรรมการชุมชนซึ่งไม่ควรนำมาเป็นประเด็นของกรรมการชุมชน ดังนั้นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จ ซึ่งอยู่ที่กรรมการชุมชน ต้องมีทัศนคติสนับสนุนพร้อมจะแก้ไขปัญหายาเสพติด ในกรอบการกระทำที่กรรมการชุมชนสามารถกระทำได้ อาจแบ่งทัศนคติที่เกื้อหนุนต่อการเผชิญหน้ากับการแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็น ๓ ระดับ ตั้งแต่ ระดับ ๑ เฉยเมย ไม่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายา ระดับ ๒ แก้ไขปัญหาในภาพรวม เน้นการป้องกัน และระดับ ๓ ทุ่มเทพพยากรแก้ไขปัญหายาอย่างเต็มที่

๒. สมาชิกในชุมชน เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ จากปัญหายาเสพติดโดยตรง ทั้งทางบวกและทางลบ หากสมาชิกในชุมชนไม่ให้การสนับสนุนแกนนำหรือกรรมการชุมชน การขยายผลกิจกรรมใด ๆ จะมีลักษณะหยุดนิ่งเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว แต่หากสมาชิกในชุมชนเห็นพร้อมกันแกนนำกิจกรรมใด ๆ จะสามารถขยายผล มีความต่อเนื่อง ชุมชนที่มีปัญหากิจกรรมใด ๆ จะสามารถขยายผล มีความต่อเนื่อง ชุมชนที่มีปัญหายาเสพติด คือสมาชิกในชุมชนนั่นเอง เป็นทั้ง Demand และ Supply กลุ่มใหญ่ หากสมาชิกพร้อมใจตระหนักในปัญหาร่วมกัน ย่อมลดเงื่อนไขในการเกิดของ Demand และ Supply

๓. เครือข่ายเกื้อหนุน ปัญหายาเสพติดหากเกิดขึ้นในชุมชนใดไม่ได้มีขอบเขตตายตัวว่าจะอยู่ในชุมชนหนึ่งชุมชนใดเท่านั้น โดยปกติกลุ่มผู้เสพหรือ Demand จะอยู่ในชุมชน ส่วนกลุ่มผู้ค้าหรือ Supply จะอยู่นอกชุมชน เช่น การรณรงค์ป้องกัน ต้องมีองค์ความรู้จากหน่วยงานที่มีความรู้ การบำบัดรักษาต้องใช้ผู้ชำนาญการด้านสาธารณสุขหรือการแพทย์ การปราบปรามต้องเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น รวมทั้งองค์ความรู้จากชุมชนอื่นที่ประสบความสำเร็จ อาจนำประสบการณ์และทรัพยากรมาเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายา กล่าวอีกนัยหนึ่ง ความสำเร็จของชุมชนใดจะเกิดขึ้น องค์ประกอบหลักคือชุมชน และองค์ประกอบเสริมคือเครือข่ายเกื้อหนุนที่อยู่นอกชุมชน

๔. วิทยากร การพัฒนาบทบาทกรรมการชุมชน อาจมีองค์ประกอบคือ ทัศนคติ แผนปฏิบัติการ ทรัพยากร และองค์ความรู้ซึ่งส่วนสุดท้ายต้องใช้วิทยากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ ธรรมชาติของชุมชนต้องมีเทคนิคที่เหมาะสมกับการใช้ในในกลุ่มผู้ใหญ่ ซึ่งมีการเรียนรู้แตกต่างจากเยาวชน วิทยากรที่มีความสามารถซึ่งจำเป็นที่จะทำให้อำนาจชุมชนมีความเข้าใจในความรู้ด้านต่าง ๆ ได้ครบถ้วน

ความสำเร็จของโครงการนี้ ซึ่งเป็นการผสมผสานของปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ของกลุ่มคนต่าง ๆ ส่วนที่ ๑ คือกลุ่มที่อยู่ในชุมชนเองประกอบด้วยกรรมการและประชาชน ส่วนที่ ๒ คือกลุ่มที่อยู่นอกชุมชนเครือข่าย องค์กรต่าง ๆ และวิทยากร โดยมีลำดับความสำคัญเรียงดังนี้ กรรมการชุมชน, สมาชิกชุมชน, เครือข่ายเกื้อหนุน, และวิทยากร

แผนปฏิบัติการและงบประมาณ

กิจกรรม	ขั้นตอนปฏิบัติ	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ
<p>๑.อบรมกรรมการหลัก ชุมชนหลักสูตร “พัฒนา บทบาทกรรมการชุมชนใน การแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต”</p>	<p>๑.๑ แต่งตั้งคณะทำงาน จัดทำโครงการฯ ๑.๒ กำหนดเนื้อหา รายละเอียดหลักสูตรสำหรับ ระยะเวลา ๑ วัน ๑.๓ ประสานงานชุมชน ส่งรายชื่อคณะกรรมการ ชุมชนเข้าอบรม ชุมชนละ ๒ คน ๑.๔ ประสานงาน วิทยากร ๑.๕ เตรียมการ สถานที่ เอกสาร และอื่นๆ ที่ เกี่ยวข้อง ๑.๖ ดำเนินการฝึกอบรม ๑.๗ ติดตามประเมินผล</p>	<p>- กรรมการชุมชน ชุมชนละ ๒ คน รุ่งละ ๘๐ คน รวมทั้งสิ้น ๒ รุ่ง จำนวน ๑๖๐ คน</p>	<p>๒๐๐,๐๐๐ บาท</p>
<p>๒. จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน กรรมการชุมชนในการ ป้องกันแก้ไขปัญหาสุขภาพ จิตภาคประชาชน</p>	<p>๒.๑ แต่งตั้งคณะทำงาน จัดทำคู่มือ ๒.๒ จัดทำต้นฉบับตรวจ, ทาน ๒.๓ ส่งโรงพิมพ์ ๒.๔ แจกจ่าย ๒.๕ ประเมินผล</p>	<p>- จัดทำหนังสือ จำนวน ๑.๐๐๐ เล่ม สำหรับ กรรมการชุมชน ๘๐๐ คน และประชาชน ๒๐๐ คน</p>	<p>๑๒๐,๐๐๐ บาท</p>

แผนปฏิบัติการและงบประมาณ

กิจกรรม	ขั้นตอนปฏิบัติ	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ
<p>๓. การจัดตั้งกลุ่มกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด ในชุมชน</p> <p>๔. กำหนด บทบาทหน้าที่ ของอาสาสมัครเฝ้าระวัง ภัยและป้องกันปัญหายาเสพติด</p>	<p>๓.๑ ประชุมกรรมการชุมชน ทำความเข้าใจการตั้งกลุ่ม กิจกรรมตามความสนใจ</p> <p>๓.๒ กรรมการชุมชนแต่ละ แห่งเลือกกิจกรรมที่ เหมาะสมกับชุมชน เช่น การ ตั้งกองทุนแม่ของแผ่นดิน, ชมรม To Be Number One , หรือกลุ่มที่ชุมชน สนใจพิเศษ อื่น ๆ</p> <p>๓.๓ จำแนกกลุ่มกิจกรรม ตามที่ชุมชนสนใจ</p> <p>๓.๔ ปฏิบัติการภาคสนาม จัดตั้งกลุ่มกิจกรรมแต่ละ ประเภทโดยประสานกับ กลุ่มกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ แล้วเป็นวิทยากร</p> <p>๓.๕ ติดตามประเมินผล</p> <p>๔.๑ ระดมสมอง จาก เครือข่ายการต่อสู้ยาเสพติด ในพื้นที่เพื่อกำหนดรูปแบบ</p> <p>๔.๒ รับสมัครอาสาสมัคร ประจำชุมชน</p>	<p>ชุมชน ๘๐ แห่ง</p> <p>สมาชิกในชุมชน ชุมชนละอย่างน้อย ๑๐ คน</p>	<p>๑๐๐,๐๐๐ บาท</p> <p>ไม่ใช้งบประมาณ</p>

แผนปฏิบัติการและงบประมาณ

กิจกรรม	ขั้นตอนปฏิบัติ	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ
<p>๕. จัดทำข้อมูลการป้องกัน และเฝ้าระวังยาเสพติด</p>	<p>๕.๑ แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแบบสำรวจ</p> <p>๕.๒ รวบรวมแบบสำรวจข้อมูลยาเสพติดของหน่วยงานต่างๆ</p> <p>๕.๓ จัดทำแบบสำรวจข้อมูลยาเสพติดของชุมชน เพื่อสำรวจ กลุ่มผู้ค้า กลุ่มผู้เสพ กลุ่มเสี่ยง พื้นที่เสี่ยง</p> <p>๕.๔ กรรมการชุมชนสำรวจข้อมูลทุกเดือนส่งแบบสำรวจให้สำนักงานเขต เพื่อวิเคราะห์ ประมวลผลภายในวันที่ ๑๕ ทุกเดือน</p> <p>๕.๕ สำนักงานเขตวิเคราะห์สรุปผลข้อมูล ส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ปัญหา เช่น ตำรวจ ศูนย์บำบัดรักษา, ปปส. กทม.</p> <p>๕.๖ ติดตามประเมินผล</p>	<p>ชุมชน ๘๐ ชุมชน</p>	<p>๕๐,๐๐๐ บาท</p>

แผนปฏิบัติการและงบประมาณ

กิจกรรม	ขั้นตอนปฏิบัติ	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ
<p>๖. การรณรงค์ป้องกัน และเฝ้าระวังปัญหา เสพติดในชุมชน</p>	<p>๖.๑ ประชุมกรรมการ ชุมชนเพื่อกำหนดรูปแบบ กิจกรรมรณรงค์ป้องกัน และเฝ้าระวังยาเสพติด ชุมชนละ ๑ กิจกรรม เดือนละ ๑ กิจกรรม เช่น การจัดนิทรรศการการ ออกเสียงตามสาย การ จัดทำเอกสารแจกให้ ประชาชน การจัดเวที สาธารณะ การเยี่ยมบ้าน สมาชิก</p> <p>๖.๒ กำหนดตารางของ กิจกรรมแต่ละชุมชน</p> <p>๖.๓ ประสานหน่วยงานที่ ให้การสนับสนุนกิจกรรม เช่น วิทยากร เอกสาร หรือ วัสดุ ประชาสัมพันธ์ ต่าง ๆ</p> <p>๖.๔ ติดตามและ ประเมินผล</p>	<p>ชุมชน ๘๐ ชุมชน</p>	<p>ไม่ใช้งบประมาณ</p>

แผนปฏิบัติการและงบประมาณ

กิจกรรม	ขั้นตอนปฏิบัติ	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ
๗.กิจกรรมทางเลือก สำหรับเยาวชน	๗.๑ จัดตั้งคณะทำงานเพื่อ จัดกิจกรรมทางเลือกของ เยาวชน ในภาพรวมโดยทุก ชุมชน ส่งเยาวชนเข้าร่วม กิจกรรม กำหนด ๒ เดือน ต่อ ๑ กิจกรรม สลับ หมุนเวียน ประเภทกิจกรรม เช่น - การแข่งขันฟุตบอลระหว่าง ชุมชน - การแข่งขันแอโรบิค - การประกวด Cover Dance - การประกวดวาดภาพ - การประกวดเรียงความ ฯลฯ ๗.๒ จัดทำตารางกำหนดจัด กิจกรรมตลอดปี ๗.๓ ประสานหน่วยงาน องค์กรเพื่อสนับสนุน บุคลากรและรางวัล ๗.๔ จัดกิจกรรมตามกำหนด ๗.๕ ติดตามประเมินผล	- กลุ่มเยาวชนใน ชุมชนครั้งละ ๑๐๐ คน รวม ๖ ครั้ง (ตลอดปี)	๖๐๐,๐๐๐ บาท

แนวทางการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	กิจกรรมควบคุม
๑. การอบรมกรรมการชุมชน หลักสูตร “พัฒนาบทบาทกรรมการ ชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด”	๑.๑ กลุ่มเป้าหมายอาจไม่เข้าใจ กรรมการชุมชนทั้งหมด ๑.๒ วิทยากรติดภารกิจ	- กำหนดเงื่อนไขหากไม่ได้ กรรมการชุมชนครบทั้งหมดขอให้มี บ้างบางส่วน - เตรียมวิทยากรสำรองไว้
๒. การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน กรรมการชุมชน	๒.๑ จำนวนที่พิมพ์หนังสือมีจำนวน ไม่มากพอ โรงพิมพ์ไม่สามารถรับงาน	- อาจใช้วิธีการโรเนียว เข้า เล่มอย่างง่าย ทดแทน
๓. การตั้งกลุ่มกิจกรรมเพื่อแก้ไข ปัญหาเสพติดในชุมชน	๓.๑ สมาชิกในชุมชนไม่เห็น ประโยชน์และไม่ให้ความร่วมมือ ๓.๒ วิทยากร ภาคสนามอาจไม่ เพียงพอ	- ให้มีการทดลองไม่เน้นจำนวน สมาชิก - ประสานความร่วมมือกับ เครือข่ายองค์กรที่มีหน้าที่เตรียมการ
๔. การตั้งอาสาสมัครเฝ้าระวังภัย และป้องกันปัญหาเสพติด	๔.๑ ประชาชนหวาดวิตก หรือถูก ข่มขู่ไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับการเป็น อาสาสมัครจำนวนอาจไม่ครบ	- ประสานสถานีตำรวจให้ช่วย เป็นทีมงานและอาจลดจำนวน อาสาสมัคร
๕. การจัดทำข้อมูลการป้องกัน และเฝ้าระวังยาเสพติด	๕.๑ ข้อมูลมีความคลาดเคลื่อนจาก อคติส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลไม่ทัน กำหนดเวลา	- จัดทำข้อมูลให้มีระบบ re- check จากประชาชนในชุมชน - ตั้งคณะทำงานเสริมเพื่อ วิเคราะห์ข้อมูล
๖. การรณรงค์ป้องกันและเฝ้า ระวังปัญหาเสพติดในชุมชน	๖.๑ ความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้ นำเสนอ ๖.๒ ระบบเสียงตามสายอาจ รบกวนประชาชน	- เตรียมเอกสารส่วนกลาง หลายรูปแบบให้ชุมชนเลือกใช้ - นัดหมายการกระจายเสียง เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสม
๗. กิจกรรมทางเลือกสำหรับ เยาวชน	๗.๑ ภารกิจของเขตอาจมีกิจกรรม มากไม่สามารถดำเนินการได้ทัน	- ให้องค์กรหรือหน่วยงานเป็น ผู้จัด แทนตามนโยบาย CSR ของแต่ละ ตำแหน่ง

การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์ (outcome)

กรรมการชุมชนมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนเพิ่มขึ้น โดยมีการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลลัพธ์

ดำเนินการภายหลังโครงการดำเนินการแล้วครบ ๑ ปี ใช้การสำรวจการจัดทำกิจกรรมแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนของแต่ละชุมชน และสรุปผล

ตัวชี้วัดด้านผลผลิต (output)

ด้านบุคคล	- ร้อยละ ๘๐ ของชุมชนที่เข้าอบรมหลักสูตร พัฒนาบทบาทกรรมการชุมชน - ร้อยละ ๑๐ ของอาสาสมัครเฝ้าระวังภัยและยาเสพติด เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว
ด้านกิจกรรม	- จำนวนกิจกรรมณรงค์เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพิษภัยและปัญหาเสพติด อย่างน้อย ๑๒ กิจกรรม / ปี / ชุมชน - จำนวนกิจกรรมทางเลือกของเยาวชน อย่างน้อย ๖ ครั้ง / ปี - จำนวนกลุ่มกิจกรรม ที่เกื้อหนุนการแก้ไขปัญหาเสพติด ๑ กลุ่ม / ชุมชน
ด้านข้อมูล	- ร้อยละ ๘๐ ของชุมชนที่ส่งรายงานการสำรวจข้อมูลยาเสพติดในแต่ละเดือน - ร้อยละ ๙๐ ของชุมชนที่ได้รับหนังสือคู่มือปฏิบัติงานกรรมการชุมชนในการป้องกันปัญหาเสพติดภาคประชาชน

(ตัวอย่าง)

แบบสำรวจ

การประเมินผลการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนตามเกณฑ์มาตรฐาน

	มี	ไม่มี
๑. การจัดกิจกรรมป้องกันในรอบปี		
- การรณรงค์เผยแพร่ความรู้ ไม่น้อยกว่า ๑๒ ครั้ง	☐	☐
- การสำรวจข้อมูลยาเสพติดและรายงานผล ๑๒ ครั้ง	☐	☐
๒. การจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมต้านยาเสพติด		
☐ จำนวน ๑ กลุ่ม	☐	☐
☐ การเคลื่อนไหว กิจกรรมของกลุ่ม ปีละอย่างน้อย ๔ ครั้ง	☐	☐
๓. การนำเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมทางเลือก จำนวน ๓ ครั้ง/ปี	☐	☐
๔. - จัดเวทีสาธารณะแก้ไขปัญหา ๓ ครั้ง/ปี	☐	☐
๕. การมีอาสาสมัครเฝ้าระวังภัยยาเสพติด ไม่น้อยกว่า ๑๐ คน	☐	☐

ข้อเสนอแนะ

๑. กลุ่มเป้าหมาย ที่เกี่ยวข้องกับโครงการประกอบด้วย ๓ กลุ่ม

๑.๑ กรรมการชุมชน ตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดให้ทุกชุมชนต้องมีกรรมการชุมชนมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกในชุมชน ๗-๑๕ คน มีวาระตำแหน่งคราวละ ๓ ปี ในภาพรวมโดยเฉลี่ยส่วนใหญ่ อายุตั้งแต่ ๕๐ ปีขึ้นไป ระดับศึกษา มัธยมศึกษาถึงปริญญาตรี อาชีพมีความหลากหลาย กระจายทุกกลุ่มอาชีพ ไม่มีค่าตอบแทนการปฏิบัติงานรายเดือนหรือไม่ได้รับค่าจ้างใด ๆ ซึ่งเป็นอาสาสมัครสาธารณะ อย่างไรก็ตาม กทม. ได้ให้ทุกชุมชนสามารถเบิกจ่ายค่าสนับสนุนการดำเนินงานคณะกรรมการชุมชน จำนวน ๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาทตามขนาดของครัวเรือนดังนั้นเทคนิคที่ใช้ฝึกอบรม ต้องเป็นไปตามหลักการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ เน้นการสร้างเสริมทัศนคติ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้จากตัวอย่างต้นแบบ โดยให้มีสัดส่วนภาคทฤษฎีให้น้อยเท่าที่จำเป็น การสร้างความสัมพันธ์ของกลุ่มกรรมการชุมชน เป็นจุดเน้นที่จำเป็น จุดอ่อนของกรรมการชุมชนมักใช้การทำงานแบบง่าย ๆ ไม่มีกรอบทิศทาง หรือ แผนแม่บทชี้แนะ ทำตามความคุ้นเคยและสถานการณ์เฉพาะหน้า ซึ่งไม่ใช่ข้อมูลที่เชื่อถือได้ความแข็งแกร่งของทีมงานขึ้นอยู่กับการรวมกลุ่ม มาตั้งแต่ต้นหากเป็นทีมงานด้วยกันจะพัฒนาได้งาน หากเป็นคนละทีมงานมักมีความขัดแย้งเกิดขึ้นเสมอ ความคาดหวังก่อบทบาทหน้าที่กรรมการชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด จึงควรกำหนดไว้เป็นระดับตามสภาพของกรรมการชุมชนแต่ละแห่ง

๑.๒ เยาวชน ในชุมชนจัดเป็นกลุ่มเสี่ยง (Potential Demand) กลุ่มนี้อาจเป็นกลุ่มผู้เสพ (demand) ได้ในอนาคต กลุ่มเยาวชนที่ต้องให้ความสนใจมีอายุ ๑๒-๒๐ ปี ส่วนใหญ่อยู่ในระบบการศึกษาภาคบังคับการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เคยดำเนินการไปแล้วมีจุดอ่อน ๒ ประการ คือ ประการแรก กิจกรรมไม่ตรงความต้องการเยาวชน เนื่องจากกำหนดจากผู้ใหญ่ จึงควรมีการสอบถามความต้องการของเยาวชนและยอมรับข้อเสนอของเยาวชน เช่น กินกรรม cover dance, cosplay, roller blade เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ผู้ใหญ่มักมีทัศนคติว่าไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของสังคม จึงไม่ควรส่งเสริม ดังนั้นจึงควรเปิดกว้างให้เยาวชนมีส่วนร่วมกำหนดด้วย

๑.๓ อาสาสมัคร หมายถึง อาสาสมัครสาธารณะ(ไม่ใช่อาสาสมัคร ที่ กทม. เป็นผู้ให้ค่าจ้างในภารกิจของ กทม. บางอย่างเช่น อาสาสมัครบ้านหนังสือ อาสาสมัครลานกีฬา อาสาสมัครครูผู้ดูแลเด็กก่อนวัยเรียน) ปัจจุบันผู้บริหาร กทม. กำหนด นโยบายเร่งด่วนการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน โดยให้มีอาสาสมัครเฝ้าระวังภัยและยาเสพติด เป็นอาสาสมัครสาธารณะแบบใหม่ ยังไม่มีรายละเอียดที่ชัดเจนมากนัก แต่ละชุมชนคุ้นเคยประสบการณ์อาสาสมัครสาธารณะหลากหลายกลุ่มเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว อาทิเช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อป.พร.) , กลุ่มอาสาสมัครตำรวจบ้าน, กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข, กลุ่มอาสาสมัครส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย, กลุ่มอาสาสมัครเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว (OSCC) เป็นต้น อาสาสมัครสาธารณะไม่ใช่เรื่องสำหรับชุมชน เป็นจุดแข็งประชาชนเข้าใจความสำคัญของอาสาฯได้โดยง่าย ขณะเดียวกันเป็นจุดอ่อน จะทำให้ขาดความกระตือรือร้น จึงต้องมีการกำหนดบทบาท หน้าที่ให้ชัดเจนเป็นไปได้ ปลอดภัย แต่อาสาทั้งหลายรวมทั้งต้องสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

๒. ข้อมูลและเอกสาร

๒.๑ แบบสำรวจข้อมูลด้านยาเสพติดประจำชุมชน ผู้ให้ข้อมูลคือกรรมการชุมชน หรือประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชน ต้องออกแบบให้ง่าย สะดวกต่อการกรอกให้ข้อมูล ใช้เวลาไม่มาก ไม่ระบุว่าผู้ให้ข้อมูลเป็นใคร ส่งย้อนกลับได้ง่าย หลายช่องทาง

๒.๒ หนังสือคู่มือการปฏิบัติงานของกรรมการชุมชน ในการแก้ไขปัญหาเสพติด ไม่เน้นภาคทฤษฎี แต่ต้องให้ความสำคัญสำหรับการปฏิบัติงานจริงของคณะกรรมการชุมชน ตั้งแต่การสำรวจข้อมูล การจัดกิจกรรม การเลือกรูปแบบ การตั้งกลุ่มการประสานงานหน่วยงานสนับสนุน ใช้รูปแบบดูง่าย สบายตา ตัวหนังสือควรมีขนาดใหญ่พอสมควร อ่านได้ง่าย

๒.๓ การรณรงค์ให้ความรู้ ต้องใช้สื่อการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ ชวนสะดุดตา สร้างความสนใจ โดยมี ศูนย์กลางสื่อรณรงค์ป้องกันยาเสพติด เพื่อแจกจ่ายให้กรรมการชุมชนที่ต้องการใช้ได้ทันที

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ชื่อ	นายสุมิตร สุริยะโรจน์
วันเดือนปีเกิด	๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๐
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตหลักสี่ ๙๙๙ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประวัติรับราชการ	
พ.ศ. ๒๕๓๒ - ๒๕๔๓	นักพัฒนาชุมชน ๓-๕ สำนักพัฒนาสังคม
พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๔๕	นักพัฒนาชุมชน ๖ สำนักงานเขตคลองเตย
พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๔๙	นักพัฒนาชุมชน ๖ สำนักงานเขตบางเขน
พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๓	นักพัฒนาชุมชน ๗ สำนักงานเขตหลักสี่
พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔	หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตลาดกระบัง
พ.ศ. ๒๕๕๔ - ปัจจุบัน	หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตหลักสี่
รางวัลหรือผลงาน (เฉพาะที่สำคัญ)	
	- สอบเลื่อนขั้นนักพัฒนาชุมชน ๖ ได้ลำดับที่ ๑
	- เป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครดีเด่น พ.ศ. ๒๕๔๙